

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13995
Tarih : 19.09.2025

10/3134

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bagok Dağı ve çevresindeki taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması, farklı inanç gruplarına ait kutsal mekânların güvenliğinin sağlanması, ormanlık alanların yangınlardan korunması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi, altyapı kaynaklı risklerin ortadan kaldırılması ve kaçak yapılaşmanın önlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamuran TANHAN
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması, hem ulusal mevzuat hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde bir yükümlülük olarak tanımlanmıştır. Bu varlıkların korunması, yalnızca milli kültürümüzün tarihsel sürekliliğini teminat altına almakla kalmamakta, aynı zamanda insanlığın ortak geçmişine ışık tutan değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamaktadır.

Mardin ili Midyat ve Nusaybin ilçeleri arasında yer alan Bagok Dağı ve çevresi, Mezopotamya'nın kadim halklarından Süryani ve Ezidi toplumlarının tarih boyunca yaşadığı, kültürel ve ibadet hayatlarını sürdürdükleri önemli bir coğrafyadır. Bölgede; Mor Yakup Manastırı (Dêr Xezal), Elbeğendi (Kafro), Üçköy (Arkah), Dibek (Badibe), Güzelsu (Hebab) gibi Süryani köyleri ile Ezidilere ait kutsal mekânlar ve tarihi mezarlıklar bulunmaktadır.

Ancak son yıllarda bölgede ciddi tahribatlar yaşanmıştır:

- Elektrik altyapısındaki yetersizlikler ve bakım eksiklikleri nedeniyle sık sık orman yangınları çıkmakta, telafisi zor zararlar ortaya çıkmaktadır. EMO tarafından hazırlanan teknik raporlarda; gevşek bağlantılar, trafolardaki bakımsızlık ve temizlenmeyen otluk alanların yangınların temel sebepleri arasında yer aldığı belirtilmektedir. Bu yangınlarda 14 manastır zarar görmüş, Mor Yakup Manastırı'nın duvarları ve bahçesi büyük tahribat yaşamıştır.
- Ezidi halkına ait 300 yıllık Hesên Beg Mezarlığı'nın tahrip edilmesi, hem inanç özgürlüğüne hem de kültürel mirasın korunmasına dair ulusal ve uluslararası yükümlülüklerin ihlali anlamına gelmektedir.
- Kaçak yapılaşma ve altyapı eksiklikleri, bölgedeki kültürel ve doğal mirasın bütünlüğünü tehdit etmektedir.

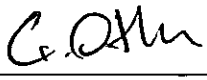
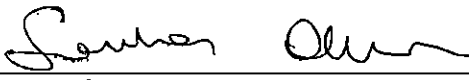
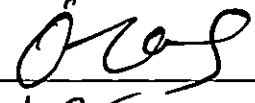
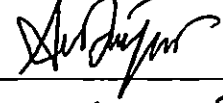
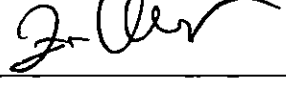
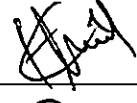
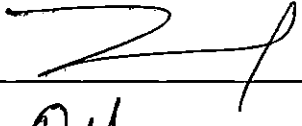
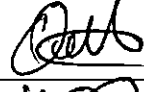
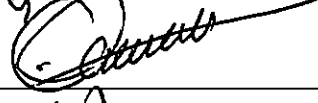
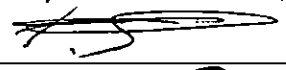
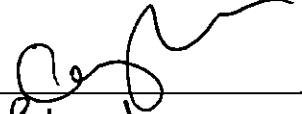
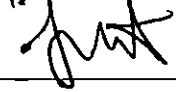
Bu gelişmeler, Bagok Dağı ve çevresindeki taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması için acil tedbirlerin alınması gerektiğini göstermektedir.

Bu doğrultuda;

- Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına yönelik etkili politikaların oluşturulması,
- Süryani ve Ezidi halklarına ait kutsal mekânların güvenliğinin sağlanması,
- Elektrik altyapısının yenilenerek yangın riskinin ortadan kaldırılması,

- Ormanlık alanların korunmasına ilişkin önlemlerin artırılması,
- Kaçak yapılaşmanın önlenmesine dair etkin denetim mekanizmalarının kurulması,

amacıyla bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9			
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	